

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідно до ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Звіт № 0	Екземпляр № 1	Лист 25 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин
27 серпня 2024 р.,
протокол № 8

Голова Вченої ради
Лариса СЕРПІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГЕОПОЛІТИКА»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини і геополітична безпека»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
26 серпня 2024 р.,
протокол № 7

Завідувач кафедри
 Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-професійної програми
 Андрій ШЕВЧУК

Розробники: д. політ. н., професор, професор кафедри національної безпеки, публічного
управління та адміністрування Володимир ГРУБОВ,
д. філос. н., доцент, зав. каф. філософсько-історичних студій та масових
комунікацій Вадим СЛЮСАР

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 25 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Геополітика» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини і геополітична безпека» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол №8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		4	-
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		8	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 6		Лекції	
		24 год.	-
	Практичні		
	24 год.	-	
	Лабораторні		
	-	-	
Самостійна робота			
72 год.	-		
Освітній ступінь «бакалавр»		Вид контролю: екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 40% аудиторних занять, 60% самостійної та індивідуальної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є вивчення основ сучасної геополітики, глибоке усвідомлення здобувачами теоретичних основ геополітики, сутності геополітичних процесів у сучасному світі, особливостей геостратегії провідних держав світу, а також української геополітики.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- визначати тенденції розвитку геополітичної ситуації у світі в цілому та окремих його регіонах;
- аналізувати геополітичне положення окремих держав світу;
- виявляти фактори, що впливають на зовнішню політику держави;
- визначати головні напрями геостратегії держав на міжнародній арені;
- аналізувати передумови і фактори сучасних геополітичних конфліктів, різноманітні аспекти їх врегулювання;
- прогнозувати перспективи розвитку геостратегічних векторів зовнішньої політики України.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» ОПП «Міжнародні відносини і геополітична безпека»:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК14. Здатність до підвищення освітнього рівня та саморозвитку, використання системного підходу до розроблення, управління та реалізації проєктів.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

СК16. Здатність оцінювати вплив глобальних проблем і трансформацій геополітичного простору на міжнародну та національну безпеку.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 5

суспільні комунікації та регіональні студії» ОПП «Міжнародні відносини і геополітична безпека»:

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

РН20. Вміти критично аналізувати сучасний стан та тенденції розвитку міжнародних відносин і геополітичної ситуації, оцінювати їх вплив на національну та міжнародну безпеку.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвиток геополітики

ТЕМА 1. Геополітика як наука (ЗК2, ЗК5, ЗК14, СК4, СК8, РН03, РН09, РН20)

Поняття, завдання геополітики. Роль геополітики у міжнародних відносинах. Категоріальний апарат геополітики. Розвиток геополітичних теорій.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 6

ТЕМА 2. Основні категорії у геополітичних теоріях (ЗК2, ЗК5, ЗК14, СК4, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Класичні категорії геополітики. Поняття «простору», «кордону», «балансу сил», «сфери впливу» в геополітичних теоріях. Визначення «хартленду», «римленду» у геополітиці. «Геостратегія» та «геополітичний код» у сучасних геополітичних теоріях. Вплив глобалізації на традиційні геополітичні категорії. Особливості "Критичної геополітики".

ТЕМА 3. Геополітичні моделі сучасного світу (ЗК 2, ЗК 5, ЗК 14, СК4, СК8, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Сучасні геополітичні концепції: теорія зіткнення цивілізацій (Семюел Хантінгтон), концепція "кінця історії" (Френсіс Фукуяма), теорія світ-систем (Іммануїл Валлерстайн). Основні геополітичні актори сучасності. Геополітичні регіони світу. Глобальні геополітичні виклики. Україна в сучасній геополітичній системі.

Змістовий модуль 2. Теорія геополітики

ТЕМА 4. Геополітична структура сучасного світу (ЗК 2, ЗК 5, ЗК 14, СК4, СК11, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Основні геополітичні центри сили сучасному світі. Роль міжнародних організацій(ООН, НАТО, ЄС) у формуванні сучасної геополітичної структури. Вплив глобалізації на геополітичну структуру світу. Зміни «балансу сил» між США та Китаєм та вплив на світовий порядок. Вплив ресурсної бази та кліматичних змін на геополітичну ситуацію в світі. Роль ядерних держав у формуванні сучасної геополітичної структури. Розвиток технологій та кіберпростору у контексті змін традиційних уявлення про геополітику.

ТЕМА 5. Геополітика держави на міжнародній арені (ЗК 2, ЗК 5, ЗК 14, СК4, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Основні фактори впливу на геополітичне становище держави. Географічне положення країни та її геополітичні інтереси й стратегії. Роль природних ресурсів у формуванні геополітичної ваги держави. Вплив економічної потужності та військової міці на геополітичний статус країни. Інформаційна політика та технологічний розвиток у геополітичному позиціонуванні країни. Значення демографічної ситуації для геополітичного статусу країни. Дипломатія як інструмент реалізації геополітичних інтересів держави.

ТЕМА 6. Міжнародні відносини у контексті розвиненості країн світу (ЗК2, ЗК5, ЗК14, СК4, СК11, СК13, СК16, РН07, РН09, РН20)

Визначення та класифікація країн за рівнем розвитку. Економічні аспекти міжнародних відносин. Політичні аспекти взаємодії між країнами різного рівня

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 7

розвитку. Глобальні виклики та їх вплив на країни різного рівня розвитку. Міжнародна допомога та співпраця у сфері розвитку. Геополітичні інтереси та їх вплив на відносини між країнами різного рівня розвитку. Культурні та соціальні аспекти міжнародних відносин. Перспективи та тенденції розвитку міжнародних відносин.

Модуль 2

Змістовий модуль 3. Сучасні геостратегії провідних держав світу

ТЕМА 7. Геостратегія США (ЗК5, ЗК 14, СК4, СК11, СК13, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Історичні основи геостратегії США: доктрина Монро, політика "відкритих дверей", ізоляціонізм та інтервенціонізм. Геополітичні інтереси США після Другої світової війни. Сучасні геостратегічні пріоритети США. Регіональні стратегії США. Військова стратегія як компонент геостратегії. Виклики для розвитку геостратегії США.

ТЕМА 8. Геостратегія провідних європейських держав (ЗК5, ЗК 14, СК4, СК11, СК13, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Європейського Союзу. Геополітичні та гео економічні аспекти утворення і розвитку ЄС. Партнери Європейського Союзу та їх вплив на геополітичну ситуацію. Геополітичні та гео економічні інтереси «Великої трійки». Геополітичні та гео економічні інтереси Франції в регіонах світу. Геополітичні та гео економічні інтереси Німеччини в регіонах світу. Геополітична та гео економічна ситуація в Середземномор'ї. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Центральної та Східної Європи. Основні геополітичні та гео економічні наслідки розширення ЄС на схід в 2004 р. Основні причини економічної кризи в країнах Південної Європи на сучасному етапі та антикризова зовнішньоекономічна стратегія ЄС. Засоби стримування падіння єврозони. Захисні валютні механізми відстоювання інтересів.

ТЕМА 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії (ЗК5, ЗК 14, СК4, СК11, СК13, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Геополітичні та гео економічні інтереси Узбекистану. Геополітичні та гео економічні інтереси Таджикистану. Геополітичні та гео економічні інтереси Туркменістану. Геополітичні та гео економічні інтереси Киргизстану. Геополітичні та гео економічні інтереси Казахстану. Геополітичні інтереси США в країнах Центральної Азії. Геополітичні інтереси Російської Федерації в країнах Центральної Азії. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Центральної Азії в Афганістані. Геополітичні та гео економічні інтереси КНР у Казахстані.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 8

Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної, Південно-Східної та Південної Азії (ЗК5, ЗК 14, СК4, СК11, СК13, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Геополітичні та гео економічні інтереси КНР. Геополітичні та гео економічні інтереси Японії. Геополітичні та гео економічні інтереси Північної і Південної Кореї. Причини поширення пандемії коронавірусу 2020 р. Проти епідемічні заходи влади КНР. Національні інтереси Індії та Пакистану. Основні причини китайсько-індійського територіального конфлікту. Геополітичні та гео економічні інтереси В'єтнаму та М'янми.

Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав (ЗК5, ЗК14, СК4, СК11, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Геополітичні та гео економічні інтереси Саудівської Аравії та Катару. Геополітичні та гео економічні інтереси Іраку та Ірану. Геополітичні та гео економічні інтереси Ізраїлю. Геополітичні та гео економічні інтереси Лівану та Сирії.

Тема 12. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки (ЗК5, ЗК 14, СК4, СК11, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки. Геополітичні та гео економічні інтереси Бразилії. Геополітичні та гео економічні інтереси Аргентини. Стратегічні інтереси КНР у Латинській Америці: основні механізми їх реалізації. Місце і значення Венесуели серед країн Латинської Америки. Гео економічні інтереси країн Карибського моря та механізми їх реалізації. Геополітичні інтереси Колумбії.

Тема 13. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки (ЗК5, ЗК14, СК4, СК11, СК13, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Геополітична ситуація на Африканському континенті. Гео економічні інтереси африканських країн. Вплив західних держав на геополітичний і гео економічний простір Африки. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Північної, Західної та Східної Африки. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Південної Африки. Особливості геополітичного розташування Єгипту. Основні інтереси Європейського Союзу в країнах Африки. Країни Африки та світова спільнота у боротьбі з піратством біля берегів Сомалі та Нігерії. Ефіопія – стратегічний партнер США.

Тема 14. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії (ЗК 5, ЗК14, СК4, СК11, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Австралія-Велика Британія: особливості культурно-цивілізаційних зв'язків. Дипломатичні та торговельно-економічні відносини Австралії та США. Особливості економічного партнерства Австралії з Японією та Південною Кореєю. Діяльність Китайсько-австралійського форуму. КНР – провідний торговельний партнер Австралії. Індія – провідний політичний і економічний партнер Австралії. Еволюція

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 25 / 9</i>

міждержавних зв'язків Австралії та Індії, Монархії Перської затоки – торговельно-економічні партнери Австралії, Відносини Австралії з країнами-членами ASEAN. Роль Австралії в регіональних ініціативах США.

Змістовий модуль 4. Напруги і конфлікти у сучасних геополітичних реаліях

ТЕМА 15. Геополітичні конфлікти в сучасному світі (ЗК2, ЗК5, ЗК14, СК4, СК11, СК13, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Динаміка протікання політичних конфліктів у світі. Соціальні та культурні конфлікти та їх вплив на геополітичні процеси. Вплив етнічно-релігійних конфліктів на геостратегізацію. Воєнно-політичні конфлікти та система міжнародної безпеки. Гібридні війни у сучасних геополітичних реаліях.

ТЕМА 16. Стан та перспективи розвитку української геополітики (ЗК5, ЗК14, СК4, СК8, СК11, СК13, СК16, РН03, РН07, РН09, РН13, РН20)

Геополітика України: історія та сучасність. Україна у сучасному геополітичному просторі. Євроінтеграційний вектор розвитку української геополітики. Геостратегія української держави в умовах російської повномасштабної війни. Перспективи розвитку геополітики України у повоєнний період.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 10

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
<i>Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвиток геополітики</i>								
Тема 1. Геополітика як наука	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 2. Основні категорії у геополітичних теоріях	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 3. Геополітичні моделі сучасного світу	10	2	2	6	-	-	-	-
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	<i>30</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>18</i>	-	-	-	-
<i>Змістовий модуль 2. Теорія геополітики</i>								
Тема 4. Геополітична структура сучасного світу	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 5. Геополітика держави на міжнародній арені	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 6. Міжнародні відносини у контексті розвиненості країн світу	9	2	1	6	-	-	-	-
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	<i>29</i>	<i>6</i>	<i>5</i>	<i>18</i>	-	-	-	-
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
<i>Разом за модуль 1</i>	60	12	12	36	-	-	-	-
Модуль 2								
<i>Змістовий модуль 3. Сучасні геостратегії провідних держав світу</i>								
Тема 7. Геостратегія США	6	2	2	2	-	-	-	-
Тема 8. Геостратегія провідних європейських держав	6	2	2	2	-	-	-	-
Тема 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії	6	1	1	4	-	-	-	-
Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної, Південно-Східної та Південної Азії	6	1	1	4	-	-	-	-
Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав	6	1	1	4	-	-	-	-
Тема 12. Геополітичні та гео економічні	6	1	1	4	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 11

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки								
Тема 13. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки	6	1	-	5	-	-	-	-
Тема 14. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії	6	1	-	5	-	-	-	-
<i>Разом за змістовий модуль 3</i>	48	10	8	30	-	-	-	-
<i>Змістовий модуль 4. Напруги і конфлікти у сучасних геополітичних реаліях</i>								
Тема 15. Геополітичні конфлікти в сучасному світі	6	-	2	4	-	-	-	-
Тема 16. Стан та перспективи розвитку української геополітики	5	2	1	2	-	-	-	-
<i>Разом за змістовий модуль 4</i>	11	2	3	6				
Модульний контроль 2	1	-	1	-	-	-	-	-
<i>Разом за модуль 2</i>	60	12	12	36	-			
ВСЬОГО	120	24	24	72				

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 12

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
<i>Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитк геополітики</i>			
1	Тема 1. Геополітика як наука	2	-
2	Тема 2. Основні категорії у геополітичних теоріях	2	-
3	Тема 3. Геополітичні моделі сучасного світу	2	-
<i>Змістовий модуль 2. Теорія геополітики</i>			
4	Тема 4. Геополітична структура сучасного світу	2	-
5	Тема 5. Геополітика держави на міжнародній арені	2	-
6	Тема 6. Міжнародні відносини у контексті розвиненості країн світу	1	-
7	Модульний контроль 1	1	-
Модуль 2			
<i>Змістовий модуль 3. Сучасні геостратегії провідних держав світу</i>			
8	Тема 7. Геостратегія США	2	-
9	Тема 8. Геостратегія провідних європейських держав	2	-
10	Тема 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії	1	-
11	Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної, Південно-Східної та Південної Азії	1	-
12	Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав	1	-
13	Тема 12. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки	1	-
<i>Змістовий модуль 4. Напруги і конфлікти у сучасних геополітичних реаліях</i>			
14	Тема 15. Геополітичні конфлікти в сучасному світі	2	-
15	Тема 16. Стан та перспективи розвитку української геополітики	1	-
16	Модульний контроль 2	1	-
РАЗОМ		24	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 13

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
<i>Змістовий модуль 1. Історія виникнення та розвитк геополітики</i>			
1	Тема 1. Геополітика як наука Категоріальний апарат геополітики. Розвиток геополітичних теорій.	6	-
2	Тема 2. Основні категорії у геополітичних теоріях Вплив глобалізації на традиційні геополітичні категорії. Особливості "Критичної геополітики".	6	-
3	Тема 3. Геополітичні моделі сучасного світу Геополітичні регіони світу. Глобальні геополітичні виклики. Україна в сучасній геополітичній системі.	6	-
<i>Змістовий модуль 2. Теорія геополітики</i>			
4	Тема 4. Геополітична структура сучасного світу Роль ядерних держав у формуванні сучасної геополітичної структури. Розвиток технологій та кіберпростору у контексті змін традиційних уявлень про геополітику.	6	-
5	Тема 5. Геополітика держави на міжнародній арені Значення демографічної ситуації для геополітичного статусу країни. Дипломатія як інструмент реалізації геополітичних інтересів держави.	6	-
6	Тема 6. Міжнародні відносини у контексті розвиненості країн світу Культурні та соціальні аспекти міжнародних відносин. Перспективи та тенденції розвитку міжнародних відносин.	6	-
Модуль 2			
<i>Змістовий модуль 3. Сучасні геостратегії провідних держав світу</i>			
7	Тема 7. Геостратегія США Військова стратегія як компонент геостратегії. Виклики для розвитку геостратегії США.	2	-
8	Тема 8. Геостратегія провідних європейських держав Основні причини економічної кризи в країнах Південної Європи на сучасному етапі та антикризова зовнішньоекономічна стратегія ЄС. Засоби стримування падіння єврозони. Захисні валютні механізми відстоювання інтересів.	2	-
9	Тема 9. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах держав Центральної Азії Геополітичні інтереси Російської Федерації в країнах Центральної Азії. Геополітичні та гео економічні інтереси країн Центральної Азії в Афганістані. Геополітичні та гео економічні інтереси КНР у Казахстані.	4	-
10	Тема 10. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Східної, Південно-Східної та Південної Азії Основні причини китайсько-індійського територіального конфлікту. Геополітичні та гео економічні інтереси В'єтнаму та М'янми.	4	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 14

11	Тема 11. Геополітичні та гео економічні інтереси у відносинах близькосхідних держав Геополітичні та гео економічні інтереси Лівану та Сирії	4	-
12	Тема 12. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Латинської Америки Гео економічні інтереси країн Карибського моря та механізми їх реалізації. Геополітичні інтереси Колумбії.	4	-
13	Тема 13. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці держав Африки Основні інтереси Європейського Союзу в країнах Африки. Країни Африки та світова спільнота у боротьбі з піратством біля берегів Сомалі та Нігерії. Ефіопія – стратегічний партнер США.	5	-
14	Тема 14. Геополітичні та гео економічні інтереси в зовнішній політиці Австралії та Нової Зеландії Відносини Австралії з країнами-членами ASEAN. Роль Австралії в регіональних ініціативах США.	5	-
Змістовий модуль 4. Напруги і конфлікти у сучасних геополітичних реаліях			
15	Тема 15. Геополітичні конфлікти в сучасному світі Вплив етнічно-релігійних конфліктів на геостратегізацію. Гібридні війни у сучасних геополітичних реаліях.	4	-
16	Тема 16. Стан та перспективи розвитку української геополітики Перспективи розвитку геополітики України у повоєнний період.	2	-
РАЗОМ		72	-

7. Індивідуальні самостійні завдання

Виконання індивідуального самостійного завдання передбачає підготовку наукового повідомлення на основі опрацювання джерел та літератури одного із запропонованих питань:

Аналітичні завдання:

1. Геополітичний аналіз регіону:

- оберіть один з ключових регіонів світу (Близький Схід, Південно-Східна Азія, Південна Америка тощо);
- проаналізуйте основні геополітичні фактори: географічне положення, ресурси, демографію, військовий потенціал;
- визначте ключових регіональних та глобальних гравців та їх інтереси;
- представте прогноз геополітичної динаміки регіону на найближчі 5 років.

2. Порівняльне дослідження геополітичних концепцій:

- Оберіть дві класичні геополітичні теорії (наприклад, «Хартленд» Маккіндера та «Римленд» Спайкмена);
- проаналізуйте їх основні положення та методологію;
- оцініть їх актуальність для сучасних міжнародних відносин;
- запропонуйте можливі модифікації теорій з урахуванням сучасних реалій.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 15

Практичні проєкти:

3. Моделювання геополітичної кризи:

- розробіть сценарій потенційної регіональної кризи;
- опишіть інтереси та можливі дії всіх залучених сторін;
- проаналізуйте потенційні наслідки для регіональної та глобальної безпеки;
- запропонуйте можливі механізми врегулювання.

4. Аналіз гео економічних стратегій:

- дослідіть гео економічну стратегію обраної країни;
- проаналізуйте її участь у регіональних та глобальних економічних проєктах;
- оцініть вплив економічних інструментів на геополітичний статус країни;
- розробіть рекомендації щодо оптимізації гео економічної стратегії.

Дослідницькі роботи:

5. Вплив технологій на геополітику:

- дослідіть роль новітніх технологій у формуванні сучасного геополітичного ландшафту;
- проаналізуйте кібербезпеку як фактор геополітичного впливу;
- оцініть вплив технологічного розвитку на традиційні геополітичні концепції;
- спрогнозуйте майбутні зміни в геополітиці під впливом технологічного прогресу.

6. Ресурсна геополітика:

- проаналізуйте роль природних ресурсів у сучасних міжнародних відносинах;
- дослідіть конфлікти за ресурси в обраному регіоні;
- оцініть вплив «зеленої» енергетики на геополітичні відносини;
- розробіть сценарії трансформації ресурсної геополітики.

Методичні рекомендації:

- обсяг роботи: 15-20 сторінок;
- використання актуальних джерел (не старше 10 років);
- обов'язкове включення статистичних даних та їх аналізу;
- наявність авторських висновків та рекомендацій;
- використання картографічних матеріалів та інфографіки.

Критерії оцінювання:

- глибина аналізу та обґрунтованість висновків: 40%;
- використання актуальних джерел та даних: 20%;
- оригінальність підходу та авторський внесок: 20%;
- якість оформлення та презентації матеріалу: 20%.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 16

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН20. Вміти критично аналізувати сучасний стан та тенденції розвитку міжнародних	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 17

Результат навчання	Методи навчання
відносин і геополітичної ситуації, оцінювати їх вплив на національну та міжнародну безпеку.	демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 18

Результат навчання	Методи контролю
опонентів і їхню точку зору.	<ul style="list-style-type: none"> – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
РН20. Вміти критично аналізувати сучасний стан та тенденції розвитку міжнародних відносин і геополітичної ситуації, оцінювати їх вплив на національну та міжнародну безпеку.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 19

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	52
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	8
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1) написання конкурсної наукової роботи та захист з участю 2) написання конкурсної наукової роботи без участі 3) публікація наукової статті у фахових виданнях 4) підготовка та публікація тез із виступом 5) підготовка та публікація тез без виступу 6) індивідуальні дослідження без публікації 7) залучення або доєднання до неформальних позанавчальних заходів 8) членство та дослідницька робота у гуртках та центрах університету	до 20 балів
Разом за виконання завдань поточного контролю	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	40
Участь у дискусії	6
Виконання тестових завдань	6
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	52

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{Уд100} \times ВК_{Уд} + P_{...} \times ВК_{...}) \times К_{НЗ}, \quad (1)$$

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 20

де $R_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$R_{В100}$, $R_{Уд100}$, $R_{...}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{Уд}$, $ВК_{...}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, які встановлені за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання цих робіт (дані для розрахунку вагових коефіцієнтів наведено в табл. «Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять»);

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що встановлені за виконання завдань під час навчальних занять, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань модульного контролю 1	15	-
Виконання завдань модульного контролю 2	25	-
Разом за виконання завдань модульного контролю	40	-

Якщо здобувач вищої освіти виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. За складання екзамену здобувач вищої освіти може набрати 40 балів. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю у формі екзамену, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 21

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 22

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Баланс сил	Balance of power
2	Військова міць	Military power
3	Геоeкономіка	Geoeconomics
4	Геополітика	Geopolitics
5	Геополітична вісь	Geopolitical axis
6	Геопростір	Geospace
7	Геостратегія	Geostrategy
8	Демографічний фактор	Demographic factor
9	Держава	State
10	Клімат	Climate
11	Кліматичний фактор	Climatic factor
12	Контроль	Control
13	Конфлікт	Conflict
14	Кордон	Border
15	Простір	Space
16	Ресурси	Resource
17	Сила впливу	Power of influence
18	Територія	Territory
19	Цивілізація	Civilization
20	Ядерний фактор	Nuclear factor

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 23

12. Рекомендована література

Основна література

1. Бжезінський З. Велика шахівниця. К.: Фабула, 2019. 288 с. URL: <https://salo.li/9d28449>.
2. Гелей С., Рутар С. Політологія. К.: ЦНЛ, 2019. 348 с.
3. Гетьманчук М.П., Гетьманчук П.М., Ільницька У.В., Луцишин Г.І., Пасічний Р.Я., Турчин Я.Б. Політологія: у схемах, таблицях, визначеннях. К.: Львівська політехніка, 2020. 272 с.
5. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К.: ЦНЛ, 2019. 416 с.
6. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин. К.: ЦНЛ, 2019. 256 с.
7. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія. К.: ЦНЛ, 2019.
8. Милосердна І. М. Геополітика: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [Електронне видання] / уклад.: І. Милосердна; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2023. 89 с. URL: <https://salo.li/6df7D22>
9. Вегеш М. Політична географія і геополітика. Методичні рекомендації для студентів спеціальності «Публічне управління та адміністрування» / Видання друге, змінене і доповнене. Ужгород, 2022. 108 с. URL: <https://salo.li/DeD81dB>
10. Вегеш М. М. Геополітика в постатях і термінах : підруч. для студ. і асп. спец. "Політологія" / М. М. Вегеш, М. М. Палінчак, В. С. Петрінко ; рец. : В. В. Марчук, О. М. Ситник, Ю. О. Остапець. Ужгород: Гельветика, 2020. 786 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/31364>
11. План-конспект лекцій з дисципліни «Сучасні геополітичні процеси: світ і Україна». Укладач: Крюков Олексій Ігорович. Харків 2020. 83 с. URL: <https://salo.li/26c5250>

Допоміжна література

1. Аркуніч О. Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності. К.: Ника-Центр, 2018. 988 с.
2. Борисова О. Зовнішня політика України. Історія та сучасність. К.: Кондор, 2017. 344 с.
3. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах. К.: Наш Формат, 2019. 448 с.
4. Гелей С. Політико-правові системи світу. К.: ЦНЛ, 2017. 346 с.
5. Геоелекономічні сценарії розвитку і Україна : монографія / М. Згуровський [та ін.]; ред. А. Філіпенко. К.: Академія, 2010. 328 с.
6. Геополітика: енциклопедія / Є.М. Суліма та ін. К.: Знання України, 2013. 919 с.
7. Глобалізація та політика національної безпеки / під ред. Юхименка П. К.:ЦНЛ, 2021. 408 с.
8. Головченко В. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія та Океанія: навч. посіб. К.: Нічлава, 2006.
9. Дорошко М. Держави пострадянського простору у світовій політиці/ М.Дорошко, Н.Шпакова. К.: Знання, 2010.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 25 / 24

10. Дорошко М. Неоголошені війни росії проти України у ХХ – на початку ХХІ ст.: Причини і наслідки / Микола Дорошко. Київ : Ніка-Центр, 2018. 196 с.
11. Ігнат'єва Т. Геополітика України в категоріях і поняттях: минуле та сучасність: навч. посіб. [для студентів ВНЗ спец. "Політологія", "Історія України"]. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2015. 111 с.
12. Загурська-Антонюк В.Ф. Державне управління національною безпекою в умовах геополітичних трансформацій : монографія. Житомир : Вид. О.О. Євенок, 2020. 336 с.
13. Кириченко В. Політичні системи світу. Кредитно-модульний курс. К.:ЦНЛ, 2017. 218 с.
14. Міжнародні відносини та світова політика: підручник /кер. авт. кол. В.Крушинський; за ред. В.Манжоли. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010.
15. Сухонос В. Державне правління: еволюція сучасних форм. К.: Університетська книга, 2019. 310 с.
16. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. К. 2020. 532 с.
17. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В. Політологія: підручник. Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. 180 с.
18. Дністрянський М.С. Політична географія та геополітика України: Навчальна посібник. К.: Начальна книга – Богдан, 2018. 344 с.
19. Требін М. П. Соціально політичні студії: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 696 с.
20. Томахів В. Політологія: Навчальний посібник. Вид. 3-е, доп. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 224 с.
21. Шульга М. А. Геополітика. К.: Київський університет, 2017. 239 с.
22. Brzezinski Zbigniew. Strategic Vision: America and the Crisis of Global Power. New York: Basic Books, 2012. 208 pages.
23. Biden's Vision of US-China Relations Begins to Take Shape (2020). Geopolitical Monitor. <https://www.geopoliticalmonitor.com/bidensvision-of-us-china-relations-begins-to-take-shape/>
24. Gogolashvili K. EU Soft Power and Armenia (R)evolution. Режим доступу: http://gfsis.org/ge/eu_blog/view/832
25. Doroshko M. S., But S. A. China-India's conflict of interest in the region of South Asia // Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2020. Вип. 143. С.4-14. Режим доступу: <http://apir.iir.edu.ua/index.php/apmv/article/view/3734/3406>
26. Nanavov A.S., Mamishova N. Sh. GUAM transport corridor: politics vs. economics in international relations // Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2020. Вип. 143. С.15-24. Режим доступу: <http://apir.iir.edu.ua/index.php/apmv/article/view/3747/3421>

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://pidruchniki.ws/>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05- 05.01/291.00.1/Б- ОК34-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 25 / 25</i>

3. Журнал Актуальні проблеми політики <http://app.nuoua.od.ua/>
4. Організація з безпеки та співробітництва в Європі (Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)). Режим доступу: www.osce.org
5. Організація об'єднаних Націй (United Nations). Режим доступу: <http://www.un.org/>
6. Програма розвитку ООН (UNDP). Режим доступу: <http://www.undp.org>
7. Рада Європи (Council of Europe). Режим доступу: <http://www.coe.int>
8. Спеціалізована установа ООН з питань освіти, науки, культури та комунікацій (UNESCO). Режим доступу: <http://www.unesco.org>
9. ЦентральнаЄвропейськаІніціатива (Central European Initiative). Режим доступу: <http://www.ceinet.org>
10. Центр системних досліджень при Університеті Джонса Хопкінса. Режим доступу: <https://www.jhu.edu>